

MUHASEBE DERSİ ALAN ÖN LİSANS VE LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN DERSE YÖNELİK TUTUMLARININ TESPİTİ: EGE BÖLGESİNDE BİR UYGULAMA

İrfan ERTUĞRUL¹
Serkan ÖZDEMİR²

ÖZ

Bu çalışma ile muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti amaçlanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama yöntemi ankettir. Anket, bölgedeki 9 Üniversitede ön lisans Muhasebe Programı bulunan 35 meslek yüksekokulunda ve İktisadi Bilimler Fakültelerinde öğrenim gören toplam 12.000 üniversite öğrencisi arasından, kolayda örnekleme yoluyla seçilen 821 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 15.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde faktör analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin muhasebe derslerine karşı tutumları “Gereksiz, Sıkıcı ve Angarya”, “İstekli ve Arzulu”, “Gereklilik”, “İsteksizlik” ve “Amaçsızlık” olarak beş grupta toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Tutum

JEL Kodları: A220, M490

DETERMINATION OF ATTITUDE OF THE ASSOCIATE DEGREE AND UNDERGRADUATE STUDENTS TOWARD THE ACCOUNTING CLASS: A CASE IN AEGEAN REGION

ABSTRACT

This study aims to determine the attitude of the college and undergraduate students toward the accounting class. For data collection, a survey method was conducted across 9 universities which possess an Accounting Program in their 35 colleges and Business Faculties hosting 12.000 students. 821 students participating to this survey was selected based on convenience sampling method. Obtained data analyzed through SPSS 15.0 program. Factor analysis method was applied to these results. As a result of this study, students attitude toward the accounting class was classified in five groups: “Unnecessary, Boring and Angary”, “Desire and Demand”, “Necessity”, “Reluctance” and “Objectlessness”.

Keywords: Accounting, Attitude

JEL Codes: A220, M490

GİRİŞ

Eğitim, öğretme ve öğrenme olgularının bir sonucudur. Öğretme planlı belli bir amaca yönelik olarak gerçekleştirilebilir. Öğrenme ise, öğretim elemanı ile öğrenci arasındaki etkileşim sonucunda oluşur. Bu nedenle eğitimin gerçekleşebilmesi için, öğretim

¹ Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi İİBF Fakültesi, iertugrul@pau.edu.tr

² Yrd. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Buldan Meslek Yüksekokulu, sozdemir@pau.edu.tr

sürecinin başarıyla sonuçlandırılmasının yanı sıra öğrenmenin de gerçekleşmiş olması gerekmektedir (Zaif ve Karapınar, 2002: 111). Türkiye’de eğitim genelde öğretim elemanı merkezli planlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu durum öğretim elemanlarının sorumluluklarını arttırmaktadır.

Tutum; bireyin ele alınan bir nesneye, bir duruma veya olaya karşı olan olumlu veya olumsuz tavrı olarak kabul edilir. Tutum, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutlarıyla davranışın önemli bir açıklayıcısı olarak görülmektedir. Belirli etkinliklere yönelik tutumların belirlenmesi o etkinliklerdeki başarıyı belirlemek açısından önemlidir (Ekici, 2002: 62). Eğitim, tutumları değiştirmede önemli bir araç olduğundan öğretim elemanlarının gerek kendi derslerine, gerekse sosyal yaşamdaki diğer olgulara yönelik öğrenci tutumlarının ne olduğunu, nasıl ölçüleceğini bilmeleri eğitimin niteliğini artırmada önemli bir etken olabilir (Çelik ve Serinkan: 292). Bu nedenle, öğrencilerin belli derslere yönelik tutumlarını ölçmek üzere yapılan çalışmalar günümüzde büyük önem kazanmıştır.

Tutum ile ilgili çalışmalar, öğrencilerin derse ve konuya olan tutumlarının, onların derse nasıl yaklaştıklarını, o konudaki bilgi düzeylerini, performanslarını, bilgi edinme isteklerini ve ilgilerini belirleyebileceğini ortaya koymaktadır. Duyuşsal özellikler, ilgili alandaki bilişsel başarıyı yaklaşık dörtte bir oranında arttırmaktadır. Bu sebeple öğrenilen alana yönelik tutumlar bilişsel başarı üzerinde etkili olmaktadır (Demir ve Akengin, 2010: 27).

Muhasebe ve muhasebecilik mesleği, işletmelere yönelik olarak, geçmişe yönelik sağlıklı, tam ve doğru bilgiler sunmasının yanında, bu verilerle geleceğe yönelik planların hazırlanmasında doğru ve etkin karar alma sürecinde yol gösterici bir rol üstlenmektedir. Muhasebenin bu fonksiyonlarını etkili bir şekilde yerine getirebilmesinin ilk şartı, mesleğinin sorumluluğunu bilen, iyi bir eğitim almış bir muhasebecinin varlığıdır. Özellikle son yıllarda ortaya çıkan skandallar, muhasebeci ve muhasebecilik mesleğinin önemini daha da arttırmıştır. Bu açıdan bakıldığında ve diğer işletme fonksiyonları ile karşılaştırıldığında muhasebe ve muhasebecilik eğitimi daha da önemli hale gelmektedir (Ekşi, vd, 2011: 68).

İşletmeler sürekli gelişen ekonomik şartlar doğrultusunda üniversitelerdeki muhasebe eğitiminin geliştirilmesi ve güncelleştirilmesi gerekmektedir. Ancak muhasebe eğitimindeki en önemli problemlerden biri, ders programının içerik ve düzeninden kaynaklanmaktadır. Bu problem ders programına daha fazla ders eklemek veya daha fazla ödev vermekle çözülecek bir problem değildir. Problemin çözümü için atılacak en önemli adımlardan birisi; ders programında esaslı değişiklikler yapılmasıdır. Geleneksel anlamdaki muhasebe ders programı, iyi bir muhasebeci olmayı teşvik ederken, iş dünyası ise iyi bir iş adamına ihtiyaç duyduğunu açıkça göstermiştir. Ayrıca iş dünyası; finansal bilgi, ticaret kanunu, matematik ve istatistik, takım çalışması, iş ahlakı konularına ilksin muhasebe derslerinin daha fazla vurgu yapmasını istemektedir (Çelenk, vd., 2010: 160).

Muhasebe eğitiminin niteliği, meslek elemanının etkinliğinin artırılmasında çok önemli bir etkidir. Gelişen ekonomik ve sosyal koşullara cevap verecek muhasebeciler yetiştirmenin temelinde ise, etkin bir muhasebe eğitimi bulunmaktadır (Çelik ve Serinkan, 2011: 291). Muhasebe eğitimi ile amaçlanan, öğrenciye mesleğin gerektirdiği güncel bilgi, beceri ve tutumların kazandırılmasıdır (Zaif ve Karapınar, 2002: 111).

Türkiye’de muhasebe eğitimi meslek liselerinde başlayıp, meslek yüksekokullarında ve fakültelerde devam etmektedir. Muhasebe eğitimiyle amaçlanan, öğrenciye mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerin kazandırılmasıdır. Bu bilgi ve beceri

kazandıracak olan öğretim elemanlarının başarılı olabilmesi için, öğrencilerin muhasebe derslerine karşı tutumlarını bilmesi ve ona göre planlamaların yapılması gerekmektedir.

Bu çalışmada yukarıda sözü edilen gereksinimleri karşılamak amacıyla, muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti amaçlanmıştır.

1. İLGİLİ LİTERATÜR

Yapılan detaylı literatür incelemesinde, muhasebe dersine yönelik tutumların incelendiği çalışmalar aşağıdaki gibidir:

Muhasebecilik mesleği toplumda daha çok sıkıcı, yaratıcı olmayan, tarafsız ve muhafazakâr bir meslek olarak algılanmaktadır (Bougen, 1994). Birkaç kaynakta bu olumsuz imajı desteklemektedir. Romansal literatürde muhasebeciler ilgisiz, monoton ve sıkıcı insanlar olarak tanıtılırlar. Muhasebecilik mesleği de sıkıcı ve gereksiz tekrarlardan oluşan bir meslek olarak tanımlanmaktadır (Cory, 1992). Ayrıca çağımızın en önemli iletişim araçlarından biri olan televizyonda yayınlanan programlarda da muhasebecilik mesleği sıkıcı ve monoton bir meslek olarak tanımlanmaktadır. Aynı televizyon programlarında muhasebeciler sürekli etik dışı davranışlar sergileyen ve illegal olayların içinde bulunan kişiler olarak gösterilmektedir. Bu durum, muhasebecilik mesleğine yeni başlayan öğrencilerde mesleğe yönelik olumsuz önyargıların sıklıkla görülmesine sebep olmaktadır. Bu tür önyargılar ise, muhasebe eğitiminin sağlıklı yürütülebilmesine engel teşkil etmektedir.

Byrne ve Willis (2005) tarafından İrlanda'da muhasebe eğitimi alan öğrencilerin mesleki düşüncelerinin tespitine yönelik yapılan çalışmada, öğrencilerin muhasebe mesleğini sıkıcı ve katı kuralları olan bir meslek olarak algıladıklarını belirlenmiştir. Kaya (2007) tarafından ilk defa muhasebe dersi alan öğrencilerin derse yönelik tutumlarının tespitine yönelik yapılan bir çalışmada ise, dönem başında öğrencilerin muhasebe dersine yönelik genellikle pozitif düşüncelere sahip iken, dönem sonunda düşüncelerinin negatife doğru değiştiği tespit edilmiştir. Demir ve Çam (2006) tarafından yapılan bir başka çalışmada ise, muhasebe bölümü öğrencilerinin, muhasebe öğreniminde başarı düzeyini olumsuz etkileyen faktörlerin tespiti amaçlanmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin muhasebe bölümünde okumaktan memnuniyet duydukları, tekrar muhasebe bölümünü seçmede istekli oldukları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin, muhasebe öğreniminde başarıyı olumsuz yönde etkileyen en önemli faktörlerin sırasıyla; temel bilgi seviyesinin yetersizliği, ders işleme tarzının yanlışlığı, uygulama düzeyinin yetersizliği olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmalar muhasebe öğrencilerinin mesleğe yönelik olumsuz tutumlarının çalışma hayatında mesleği tanıdıkça olumluya döndüğünü göstermektedir. Marriott ve Marriott (2004) tarafından İngiltere'deki önlisans muhasebe öğrencilerine yönelik yapılan uzun süreli bir çalışmanın sonucunda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrencilerin eğitim esnasında muhasebe mesleğine karşı oluşan olumsuz tutumlarının, mesleğe başladıktan sonra zamanla olumluya döndüğü tespit edilmiştir. Çalışmada ayrıca öğrencilerin eğitim esnasında muhasebe derslerine karşı olan olumsuz tutumlarının her yerde beklenen bir davranış olduğu ve yadırganmaması gerektiği belirlenmiştir. Danziger ve Eden (2006) tarafından İsrail'de muhasebe öğrencilerinin kariyer tercihlerine yönelik yapılan çalışmada ise, öğrencilerin aldıkları teorik eğitim sonrası mesleğe karşı olan olumsuz tutumlarının,

yapılan staj sonrasında büyük oranda ortadan kalktığı tespit edilmiştir. Reed ve Kratchman (1989) çalışmalarında lisans mezunu muhasebe öğrencilerinin mesleğe karşı olumsuz tutumlarının, çalışma hayatına başlamalarının ilk yılından itibaren olumluya döndüğü belirlenmiştir.

Özcan, vd. (2009), Akdeniz Üniversitesi bünyesinde yer alan bir Meslek Yüksek Okulu muhasebe bölümü öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumunu tespit etmeye yönelik çalışmada; öğrencilerin öğrenim gördükleri programdan memnun kaldıkları, eğitimlerinin iş bulmada önemli katkılar sağlayacağı ve toplumun mesleğe bakışının pozitif yönde olduğunu tespit etmişlerdir. Bu bağlamda araştırmaya dahil olan öğrenciler muhasebe mesleğine olumlu yönde yaklaşmışlardır.

Cheng (2007) tarafından muhasebe ders programları üzerine yapılan çalışmada, küreselleşmenin ve değişen ekonomik şartların verilen muhasebe eğitimi ile işverenlerin beklentileri arasında açık bir farklılık yarattığı belirlenmiştir. Muhasebe eğitimi ihtiyaçları doğrultusunda güncelleştirmek ve geliştirmek için beş değişikliğin yapılması gerektiğini tespit etmiştir. (1) Temel muhasebe, maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesi ve denetim ders programına dahil edilmelidir (2) İngilizce İş Görüşmesi, İletişim Yetenekleri, e-ticaret, Stratejik Maliyet Yönetimi gibi derslere ek olarak verilmelidir (3) Öğrenciler ilgi alanlarına göre ileri çalışma gruplarına bölünmelidir (4) Derslerde örnek uygulama çalışmalarına daha fazla yer verilmelidir (5) Daha esnek bir öğretim yılı planlanmalıdır.

Paksoy vd. (2005) tarafından meslek yüksekokullarında muhasebe eğitiminin yeterliliğinin tespitine yönelik yapılan araştırmada, öğrencilerin muhasebe dersinden tatmin derecelerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin %25'inin mezun olduktan sonra iş bulma konusunda umutsuz oldukları tespit edilmiştir. Erol ve Erkan (2008) tarafından lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik yapılan çalışmada ise, öğrencilerin mezun oldukları lise veya meslek lisesine göre tutum ve başarılarının farklı olduğu tespit edilmiştir.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada kullanılan veri toplama yöntemi ankettir. Anket, bölgede bulunan 9 üniversitede ön lisans Muhasebe Programı bulunan 35 Meslek Yüksekokulunda ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde öğrenim gören toplam 12.000 üniversite öğrencisi arasından, kolayda örnekleme yoluyla seçilen 821 öğrenciye uygulanmıştır.

Anket formunda muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespitine yönelik 58 adet farklı tutum alt alta sıralanmış ve ifadelerin karşısına “Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Fikrim Yok, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum” biçiminde derecelendirilmiş beşli Likert Ölçeği bulunmaktadır. Elde edilen veriler SPSS 15.0 for Windows bilgisayar programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde faktör analizi yöntemi kullanılmıştır.

3. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırmaya katılan ön lisans ve lisans öğrencilerinin muhasebe derslerine yönelik tutumlarının tespiti için 58 etken belirlenmiştir. Bu etkenler mesleki deneyimler sonucu gözlem yoluyla ve literatürde yer alan benzer çalışmalardan esinlenilerek tespit edilmiştir.

Toplanan verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığının testi için yapılan KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) analizinde belirlenen etkenlerin geçerliliğinin 0,967 olduğu tespit edilmiştir. Minimum değerin 0,500 olması, etkenlerin geçerliliğinin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu durum, verilerimizin faktör analizi için uygun bir veri seti olduğunu ve yapılacak faktör analizinden anlamlı grupların çıkabileceğini göstermektedir. Faktör analizinde varimaks rotasyonlu asal bileşen faktör analizi uygulanmıştır (Büyüköztürk, 2002) (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004).

Tüm etkenlerin içinde bulunduğu ilk faktör analizinde, öğrencilerin muhasebe dersine yönelik tutumları 8 temel faktörde toplanmıştır. Bu 8 temel faktörün toplam açıklayıcılık düzeyi % 55,52'dir. Ardından 8 temel faktör içinde yer almayan 16 etken tespit edilerek çıkarılmış ve faktör analizi yenilenmiştir. Yapılan ikinci faktör analizinde tutumlar 5 temel faktörde toplanmıştır. Bu 5 faktörün toplam açıklayıcılık düzeyi % 51,43'tür. Yine yapılan incelemede 5 temel faktör içinde yer almayan iki etken tespit edilerek çıkarılmış ve faktör analizi yenilenmiştir. Yapılan üçüncü ve son faktör analizinde tutumlar yine 5 temel faktörde toplanmıştır. Bu 5 faktörün toplam açıklayıcılık düzeyi % 52,55 olarak gerçekleşmiştir. Yapılan son incelemede 5 temel faktör dışında kalan bir etken tespit edilmemiştir.

Tablo 1'de de görüldüğü gibi, uygulanan faktör analizi sonucunda 5 temel faktör oluşturulmuştur. Bu faktörler "Gereksiz, Sıkıcı ve Angarya", "İstek ve Arzu", "Gereklilik", "İsteksizlik" ve "Amaçsızlık" olarak adlandırılmıştır.

Birinci faktör olan "Gereksiz, Sıkıcı ve Angarya" 0,916 güvenilirlik seviyesinde toplam varyansın % 16,71'ini açıklamakta olup, 14 etkeni bünyesinde barındırmaktadır.

İkinci faktör olan "İstekli ve Arzulu" 0,902 güvenilirlik seviyesinde toplam varyansın % 14,82'sini açıklamakta olup, 12 etkeni bünyesinde barındırmaktadır.

Üçüncü faktör olan "Gereklilik" 0,799 güvenilirlik seviyesinde toplam varyansın % 8,40'ını açıklamakta olup, 6 etkeni bünyesinde barındırmaktadır.

Dördüncü faktör olan "İsteksizlik" 0,758 güvenilirlik seviyesinde toplam varyansın % 6,68'ünü açıklamakta olup, 5 etkeni bünyesinde barındırmaktadır.

Beşinci faktör olan "Amaçsızlık" 0,715 güvenilirlik seviyesinde toplam varyansın % 5,95'ünü açıklamakta olup, 3 etkeni bünyesinde barındırmaktadır.

Tablo 1. Ön Lisans ve Lisans Öğrencilerinin Muhasebe Derslerine Yönelik Tutumları

Faktörün Adı	Soru İfadesi	Faktör Yükleri	Varyansı Açıklama Oranı (%)	Güvenilirlik
Gereksiz, Sıkıcı ve Angarya	Muhasebe dersine girerken büyük bir sıkıntı duyarım	0,693	16,712	0,916
	Muhasebe dersi benim için bir angaryadır	0,689		
	Muhasebeden bir şey anlamıyorum	0,657		
	Muhasebe beni ürkütür	0,644		
	Muhasebe en soğuk olduğum derslerden biridir	0,637		
	Muhasebeyi sevmek mümkün değil	0,610		
	Zorunlu olmasam muhasebe derslerine girmezdim	0,603		
	Muhasebe problemleri çözmeye çalışmak bana çekici gelmiyor	0,600		
	Muhasebe dersinde zaman geçmek bilmez	0,590		
	Muhasebe dersi olmasa öğrencilik hayatı daha zevkli olur	0,561		

	Muhasebe bana gereksiz ve anlamsız geliyor	0,541		
	Muhasebeye ayırdığım zamanın bos ve gereksiz olduğunu düşünüyorum	0,536		
	Muhasebe benim ilgi alanıma girmiyor	0,498		
	Muhasebe çok karmaşık bir yapıya sahiptir	0,480		
İstekli ve Arzulu	Çalışma zamanımın çoğunu muhasebeye ayırmak isterim	0,702	14,820	0,902
	Yıllarca muhasebe okusam bıkmam	0,700		
	Muhasebe çalışmak beni dinlendirir	0,698		
	Muhasebeyi diğer derslerden daha çok severim	0,681		
	Arkadaşlarımla muhasebe konularında tartışmaktan zevk alırım	0,639		
	Bos zamanlarımda muhasebe sorusu çözerim	0,623		
	Mümkün olsa muhasebe öğretmeni olmak isterim	0,600		
	Muhasebe çalışmaya başlayınca bırakmak zor gelir	0,595		
	Muhasebe sorusuyla uğraşmak insana zevk verir	0,569		
	Muhasebe benim için ilgi çekicidir	0,564		
	Muhasebe konularına daha fazla ders saati ayrılmasını isterim	0,514		
	Muhasebe bilmece gibidir, soruları çözünce zevk alıyorum	0,413		
Gereklilik	Muhasebe derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir	0,719	8,403	0,799
	Muhasebe öğrenmek ileride gelirime önemli katkılarda bulunacak	0,682		
	Muhasebe öğrenmek, zahmete değer	0,648		
	Muhasebeyi iyi bilmek çalışma olanaklarımı arttıracaktır	0,633		
	Muhasebe öğrenerek gelecekte iyi bir kariyer yapmak mümkündür	0,621		
Muhasebe çalışırken uykum gelir	0,719			
İsteksizlik	Aslında kimsenin muhasebeyi sevdiğine inanmıyorum	0,650	6,679	0,758
	Muhasebe çalışırken aklıma anlamsız şeyler gelir aklımı toparlayamam	0,611		
	Muhasebe çalışmaya başladığımda kendimi yorgun hissederim	0,507		
	Muhasebe dersine girmek istemem	0,488		
	Bir muhasebe problemi üzerinde düşünmek beni sinirlendirir	0,481		
Amaçsızlık	Muhasebenin gerçek hayatta ne işe yarayacağını anlayamadım	0,677	5,946	0,715
	Muhasebenin günlük yaşamımızda bir önemi yoktur	0,676		
	Muhasebenin gerekli olduğuna pek inanmıyorum	0,650		
TOPLAM			52,559	

SONUÇ

Üniversitelerin önlisans ve lisans programlarında verilen muhasebe eğitimiyle amaçlanan, öğrenciye mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerin kazandırılmasıdır. Bu bilgi ve beceriyi kazandıracak olan öğretim elemanlarının başarılı olabilmesi için öncelikle öğrencilerin muhasebe derslerine karşı tutumlarını bilmesi ve ona göre planlamalar yapması gerekmektedir. Bu çalışmada ile, yukarıda sözü edilen gereksinimleri karşılamak amacıyla, muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti amaçlanmıştır.

Bu çalışma, Ege Bölgesi'nde bulunan 9 üniversitede ön lisans Muhasebe Programı bulunan 35 Meslek Yüksekokulunda ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde öğrenim gören toplam 12.000 üniversite öğrencisi arasından, kolayda örnekleme yoluyla seçilen

öğrencilere uygulanmıştır. Ulaşım, zaman ve diğer maliyetler sebebiyle örneklemenin Ege Bölgesi ile sınırlı kalması, çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır.

Araştırmada kullanılan anket formunda muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespitine yönelik 58 adet farklı tutum alt alta sıralanmıştır. Anket, Ege Bölgesinde önlisans ve lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan muhasebe öğrencilerden kolayda örnekleme yoluyla seçilen 821 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 15.0 for Windows bilgisayar programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde faktör analizi yöntemi kullanılmıştır.

Verilen çözümlenmesi sonucunda, öğrencilerin muhasebe derslerine karşı tutumlarının “Gereksiz, Sıkıcı ve Angarya”, “İstek ve Arzu”, “Gereklilik”, “İsteksizlik” ve “Amaçsızlık” olarak beş grupta toplanmıştır. Faktör analizinde olumlu faktörlerin (İstekli ve Arzulu – Gereklilik) varyansı açıklama oranı % 23,22 iken, olumsuz faktörlerin (Gereksiz, Sıkıcı ve Angarya – İsteksizlik - Amaçsızlık) varyansı açıklama oranı % 29,34 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum öğrencilerin muhasebe derslerine karşı tutumlarının olumsuzu daha yakın olduğunu göstermektedir. Tespit edilen sonucun literatürde bulunan benzer çalışmalarla da örtüştüğü görülmektedir.

Öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik tutumlarının olumsuzu yakın çıkması, muhasebe eğitim sisteminin yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Muhasebe eğitiminde ders içeriklerinin tekrardan gözden geçirilerek, görsel içerikli materyallerle muhasebe eğitimi daha ilgi çekici hale getirilmelidir. Bu konudaki en büyük sorumluluk öğretim elemanlarına ait olup, çalışma sonucunda belirlenen tutumlar doğrultusunda eğitim planlamalarının yeniden gözden geçirilmesi gereklidir.

KAYNAKÇA

- BOUGEN, P. (1994). “Joking apart: the serious side of the accountant stereotype”, *Accounting Organisations and Society*, 19(3), 319-335.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni. SPSS Uygulamaları ve Yorum*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- BYRNE, M. and WILLİS, P. (2005). “Irish Secondary Students’ Perceptions of the Work of an Accountant and the Accounting Profession”, *Accounting Education; An International Journal*, Vol.14, No.4, 367-381.
- ÇELENK, H., ATMACA, M. ve HORASAN, E. (2010). “Marmara Üniversitesi’nde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hakemli Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 33, 159-171.
- CHENG, K. W. (2007). “The Curriculum Design In Universities From The Perspective Of Providers In Accounting Education”, *Education*, 127(4), 581-590.
- CORY, S. (1992). “Quality and quantity of accounting students and the stereotypical accountant: is there a relationship?”, *Journal of Accounting Education*, 10(1), 1-24.
- ÇELİK, M. ve SERİNKAN, C. (2011). “Muhasebe Dersine Yönelik Tutumlarda Üniversite Öğrencilerinin Bireysel ve Bölümsel Farklılıkları”, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Volume: 13, Issue: 3, 289-321.

- DANZİGER, N. and EDEN, Y. (2006). "Student Career Aspirations and Perceptions: The Case of Israeli Accounting Students", *Accounting Education: An International Journal*, Vol. 15, No. 2, 113-134.
- DEMİR, M. ve ÇAM, M. (2006). "Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (32), 160-169.
- DEMİR, S. B. ve AKENGİN, H. (2010). "Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması", *e-international Journal of Educational Research*, Issue: 1, Volume: 1, 26-40.
- EKİCİ, G. (2002). "Biyoloji Öğretmenlerinin Laboratuvar Dersine Yönelik Tutum Ölçeği", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 22, 62-66.
- EKŞİ, İ.H., ÖZÇALICI, M. ve BÜYÜKKONUKLU, B. (2011). "Meslek Algılanmasında Etkili Olan Faktörler: Muhasebecilik Örneği", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ekim, 67-80.
- EROL, M. ve ERKAN, G. (2008). "Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma", *KMU İİBF Dergisi*, Yıl:10, Sayı:14, 284-301.
- KAYA, U. (2007). "İlk Defa Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Dersine Yönelik Algıları Üzerine Bir Alan Araştırması: Karadeniz Teknik Üniversitesi Örneği", *Muhasebe Finansman Dergisi*, Sayı: 36, 125-133.
- MARRİOTT, P. and MARRİOTT, N. (2003). "Are we turning them on? A longitudinal study of undergraduate accounting students' attitude towards accounting a profession", *Accounting Education: an international journal*, 12 (2). 113-133.
- ÖZCAN, İ., ÜNAL, F. ve HELHEL, Y. (2009). "Muhasebe Programı Öğrencilerinin Cinsiyet ve Öğretim Durumunun Muhasebe Mesleğine Yönelik Tutumları İle İlişkilendirilmesi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (41), 170-181.
- PAKSOY, M., AKBULUT, R. ve AYDIN, V. (2005). "Meslek Yüksek Okullarında Muhasebe Eğitiminin Yeterliliği Harran Üniversitesi Özelinde İncelenmesi ve Geleceğe İlişkin Bir Değerlendirme", *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, Yıl: 5, Sayı:15, 73-106.
- REED, S. and KRATCHMAN, S.H. (1989). "A longitudinal and cross-sectional study of students' perceptions of the importance of job attributes", *Journal of Accounting Education*, 7(2), 171-193.
- YAZICIOĞLU, Y. ve ERDOĞAN, S. (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- ZAFİF, F. ve KARAPINAR, A. (2002). "Muhasebe Eğitiminde Değişim İhtiyacı", *Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Sayı: 3, 111-134.

MUHASEBE DERSİ ALAN ÖN LİSANS VE LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN DERSE YÖNELİK TUTUMLARININ TESPİTİ ÇALIŞMASI

Madde No	Değerli öğrenciler, aşağıda muhasebe ve muhasebe dersleri ile ilgili bazı ifadeler yer almaktadır. Lütfen her bir ifadeyi okuyunuz. Gerek şimdiki, gerekse geçmiş öğrenim hayatınızda “muhasebenin” zihninizde uyandırdığı duygu ve düşünceler doğrultusunda her bir ifadeyi okuduktan sonra ifadeye katılma/katılmama derecenize göre, ilgili sütunu (X) şeklinde işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Muhasebe bilmece gibidir, soruları çözünce zevk alıyorum					
2	Muhasebeden korkarım					
3	Muhasebe ile uğraşmaktan asla sıkılmam					
4	Muhasebe dersine girmek istemem					
5	Muhasebe günlük hayatta bize çok lazım olan bir konudur					
6	Muhasebeden bir şey anlamıyorum					
7	Muhasebeyi gerçekten seviyorum					
8	Aslında kimsenin muhasebeyi sevdiğine inanmıyorum					
9	Boş zamanlarımda muhasebe sorusu çözerim					
10	Muhasebe çalışırken uykum gelir					
11	Muhasebe bilmek insana üstün nitelikler kazandırır					
12	Muhasebeyi diğer derslerden daha çok severim					
13	Muhasebe dersi kadar sıkıcı bir ders olamaz					
14	Muhasebe sorusuyla uğraşmak insana zevk verir					
15	Muhasebenin gerekli olduğuna pek inanmıyorum					
16	Muhasebe konularına daha fazla ders saati ayrılmasını isterim					
17	Muhasebenin gerçek hayatta ne işe yarayacağını anlayamadım					
18	Muhasebe çalışmak beni dinlendirir					
19	Muhasebe çalışırken aklıma anlamsız şeyler gelir aklıma toparlayamam					
20	Muhasebe gerçek hayatı anlamama yardım eden bir derstir					
21	Muhasebenin günlük yaşamımızda bir önemi yoktur					

22	Muhasebe hakkında daha çok şey öğrenmek isterim					
23	Bir muhasebe problemi üzerinde düşünmek beni sinirlendirir					
24	Bence muhasebe çok zevklidir					
25	Muhasebe çalışmaya başladığımda kendimi yorgun hissedirim					
26	Mümkün olsa muhasebe öğretmeni olmak isterim					
27	Muhasebe sıkıcı, boş ve gereksizdir					
28	Öğrencilerin muhasebeden korkmalarına bir anlam veremiyorum					
29	Muhasebe benim ilgi alanıma girmiyor					
30	Arkadaşlarımla muhasebe konularında tartışmaktan zevk alırım					
31	Muhasebe bana gereksiz ve anlamsız geliyor					
32	Muhasebeden hoşlanırım					
33	Muhasebeyi sevmek mümkün değil					
34	Muhasebe öğrenerek gelecekte iyi bir kariyer yapmak mümkündür					
35	Muhasebe en soğuk olduğum derslerden biridir					
36	Çalışma zamanımın çoğunu muhasebeye ayırmak isterim					
37	Muhasebeye ayırdığım zamanın boş ve gereksiz olduğunu düşünüyorum					
38	Muhasebe benim için ilgi çekicidir					
39	Muhasebe dersine girerken büyük bir sıkıntı duyarım					
40	Muhasebe dersi sınavından çekinirim					
41	Muhasebe dersi benim için bir angaryadır					
42	Muhasebe dersi eğlenceli bir derstir					
43	Muhasebe dersinde zaman geçmek bilmez					
44	Muhasebe derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir					
45	Muhasebe problemleri çözmeye çalışmak bana çekici gelmiyor					
46	Muhasebe öğrenmek, zahmete değer					
47	Muhasebe çok karmaşık bir yapıya sahiptir					
48	Muhasebe öğrenmek ileride gelirimde önemli katkılarda bulunacak					
49	Muhasebe beni ürkütür					

50	Yıllarca muhasebe okusam bıkmam					
51	Muhasebe dersi olmasa öğrencilik hayatı daha zevkli olur					
52	Muhasebeden bir şey anlamıyorum					
53	Muhasebe sevdiğim bir derstir					
54	Zorunlu olmasam muhasebe derslerine girmezdim					
55	Muhasebe çalışmaya başlayınca bırakmak zor gelir					
56	Muhasebesel düşünme yeteneğine sahip değilim					
57	Muhasebeyi iyi bilmek çalışma olanaklarımı arttıracaktır					
58	Meslek hayatımda muhasebeyi kullanacağımı sanmıyorum					